

Kommentar

Dygder och sporrar

I förra numret av ICO (3, 2014) kunde vi läsa om sporrar och dygder i ett par utmärkta artiklar. Redaktionen vill nu komplettera dem med denna upplysande illustration i Peraldus' avhandling om lasterna (*Summa Vitiarum*) från mitten av 1200-talet. Här gör sig en kristen riddare redo att ta upp kampen mot de sju dödssynderna, vilka här anges som Högmod (*Superbia*), Avund (*Invidia*), Vrede (*Ira*), Lättja (*Acedia*), Girighet (*Avaritia*), Frosseri (*Gula*) och Lust/otukt (*Luxuria*). De gestaltas på motstående sida av bevingade djävlar med rovfågelsklor och borstiga svansar. Till sin hjälp har riddaren sju kardinaldygder – Ödmjukhet (*Humilitas*), Medmänsklighet (*Humanitas*), Tålmod (*Patientia*), Flit (*Industria*), Generositet (*Liberalitas*), Måttfullhet (*Temperantia*) och Kyskhet (*Castitas*) – här gestaltade som duvor. En ängel bistår dessutom med en krona och saligprisningar i sju språkband.

Det fina med den här riddaren är att hela hans och hästens utrustning också symboliserar olika dygder. Via inskriptioner

nera får vi veta att svärdet står för Guds Ord (*Verbum Dei*), skölden för tro (*scutum fidei*, med treenighetsdiagram), sporrarna för disciplin (*disciplina*), hjälmen för ”hopp om framtida fröjder” (*spes futuri gaudii*), lansen för uthållighet (*perseverantia*), fanan för ”strävan efter Guds Rike” (*regni celestis desiderium*), tygeln för omdöme (*discretio*), ringbrynjan för välgörenhet (*caritas*), sadeltäcket för ödmjukhet (*humilitas*), stigbygeln för goda föresatser (*propositum boni operis*), sadeln för den kristna religionen (*christiana religio*) och hästen för god vilja (*bona voluntas*). Till och med de fyra hästskorna har sina egna betydelser: behag (*delectatio*), samförstånd (*consensus*), god gärning (*bonum opus*) och sedvana (*consuetudo*).

Redaktionen

Guilelmus Peraldus, *Summa de virtutibus et vitiis*. British Library, Harleian MS 3244 f. 28. Manuskriftet är publicerat på BL:s hemsida.

